

Sygn. akt VI Ka 652/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Barbara Żukowska (spr.)

Sędziowie SO Waldemar Masłowski

SO Tomasz Skowron

Protokolant Anna Potaczek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Lesława Kwapiszewskiego

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2014 r.

sprawy R. K.

oskarżonego z art. 190 § 1 kk

z powodu apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 29 października 2013 r. sygn. akt II K 676/13

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego R. K. w ten sposób, że:

- orzeczoną w pkt I części dyspozytywnej karę obniża do 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,
- uchyla orzeczenia zawarte w pkt II, III, IV, V i VII części dyspozytywnej związane z warunkowym zawieszeniem wykonania kary,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. M. kwotę 516, 60 zł w tym 96, 60 zł podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

IV. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 652/13

UZASADNIENIE

R. K. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 14 stycznia 2013r. w J. przy Pl. (...) groził I. C. spowodowaniem u niej obrażeń ciała, przy czym groźby te wzbudziły w niej uzasadnioną obawę jej spełnienia, **tj. o czyn z art. 190 § 1 kk**

2. w dniu 06 marca 2013 r. w J. na targowisku miejskim przy ul. (...) groził I. C. spowodowaniem u niej obrażeń ciała, przy czym groźba ta wzbudziła w niej uzasadnioną obawę jej spełnienia, **tj. o czyn z art. 190 § 1 kk.**

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 29 października 2013r. w sprawie II K 676/13:

I. oskarżonego R. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt 1 i 2 części wstępnej wyroku z tym, że w zakresie czynu z pkt 1 wskazał, iż oskarżony groził pobiciem tj. występkiem z art. 190 § 1 kk i przyjmując, że oskarżony działał w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu w rozumieniu art. 91 § 1 za to, na mocy art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności w stosunku do oskarżonego R. K. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 lat;

III. na mocy art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego R. K. karę 60 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 10 złotych;

IV. na mocy art. 72 § 1 pkt 4 k.k. zobowiązał oskarżonego R. K. do wykonywania pracy zarobkowej w okresie próby;

V. na mocy art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązał oskarżonego R. K. do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby;

VI. na mocy art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego R. K. zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną I. C. przez okres 3 lat;

VII. na mocy art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego R. K. pod dozór kuratora sądowego w okresie próby;

VIII. na mocy art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. M. kwotę 528 zł. tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu oraz należny od tej kwoty podatek od towarów i usług w wysokości 121,44 zł.;

IX. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżony został w całości apelacją obrońcy i apelacją prokuratora w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Obrońca w apelacji zarzucił:

1. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku polegające na przyjęciu przez Sąd, że:

- w dniu 14 stycznia 2013r. w J. – C. w okolicy apteki (...) oskarżony zagroził pokrzywdzonej I. C. pobiciem i szarpnął pokrzywdzoną, zaś pokrzywdzona obawiała się realizacji groźby oskarżonego;
- w dniu 6 marca 2013r. na targowisku miejskim w J. oskarżony powiedział pokrzywdzonej, że wrzuci ją do rzeki, co wywołało u I. C. obawę spełnienia tej groźby;

w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na przyjęcie takich ustaleń,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na treść wyroku:

- art. 410 kpk w zw. z art. 424§1 kpk poprzez niedokonanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oceny i analizy całokształtu ujawnionych w toku procesu okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, tj. niedokonanie oceny dowodu z zeznań świadka J. M.;

- art. 7 kpk poprzez dokonanie oceny dowodów z zeznań pokrzywdzonej I. C. oraz zeznań świadków K. K. i D. S. z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, bez rozważenia wszystkich wynikających ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla oceny tych dowodów;
- art. 7 kpk poprzez dokonanie oceny dowodów z części wyjaśnień oskarżonego R. K. z przekroczeniem zasad swobodnej oceny dowodów, bez rozważenia wszystkich wynikających ze zgromadzonego materiału dowodowego okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla oceny tego dowodu.

Stawiając powyższe zarzuty autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego R. K. od popełnienia przypisanych mu w pkt I wyroku czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w apelacji zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o karze polegający na przyjęciu przez Sąd I instancji błędnego poglądu, iż wobec oskarżonego R. K. zachodzą przesłanki uzasadniające pozytywną prognozę kryminologiczną i tym samym zasadne jest zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec niego kary 5 miesięcy pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat, mimo iż całokształt okoliczności niniejszej sprawy, a w szczególności fakt jego uprzedniej wielokrotnej karalności w tym także za podobne przestępstwo przeciwko wolności nie daje podstaw do przyjęcia istnienia przesłanek określonych w art. 69§1 kk i tym samym nie zasługuje on na dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Stawiając powyższy zarzut, autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części orzeczenia o karze poprzez:

- uchylenie wyroku w pkt II – V oraz VII w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności oraz orzeczonych w związku z tym środków probacyjnych,
- utrzymanie w pozostałym zakresie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie jest zasadna.

Obrońca wywodzi, iż w wyniku dowolnie przeprowadzonej oceny dowodów Sąd Rejonowy dokonał następnie błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, tj., iż oskarżony R. K. dopuścił się popełnienia przypisanych mu czynów.

Postawione zarzuty i ich argumentacja przytoczona w apelacji obrońcy nie są zasadne w żadnym razie nie podważają prawidłowości dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych.

Sąd orzekający w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w sposób wyczerpujący zebrał dowody w przedmiotowej sprawie a w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób szczegółowy poddał poprawnej analizie logicznej całokształt istotnych okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego; z analizy tej wysnuł prawidłowe wnioski.

Uzasadnienie to w sposób obszerny, wyczerpujący i przekonujący wyjaśnia, jakie dowody stały się podstawą przypisania oskarżonemu R. K. sprawstwa i winy w popełnieniu przypisanych mu czynów i dlaczego Sąd Rejonowy nie uznał za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego. Przedstawiony tok rozumowania jest zgodny z treścią przeprowadzonych dowodów, zasadami prawidłowego rozumowania i wnioskowania oraz wskazaniemi wiedzy i doświadczenia życiowego i w żadnym razie nie wykracza poza granice przyznanej sądowi orzekającemu swobody.

Wywody apelacji obrońcy oskarżonego sprowadzają się do bezpodstawnej polemiki z ustaleniami Sądu Rejonowego; skarżący mimo zarzutu obraży w toku wyrokowania w szczególności przepisu art. 7 kpk nie wykazał poprzez przytoczenie rzeczowych i przekonujących argumentów, na czym konkretnie miałyby polegać naruszenie przez Sąd meriti wskazanego przepisu, przeciwstawił wyłącznie ocenie dokonanej przez Sąd Rejonowy własną ocenę dowodów.

Oskarżony R. K. przyznał w swych wyjaśnieniach, iż w dniach 14 stycznia 2013r. i 6 marca 2013r. przypadkowo spotkał pokrzywdzoną I. C. jednakże „tylko” jej wówczas ubliżał, „żadnych gróźb nie było”.

Fakt, iż oskarżony podczas tychże przypadkowych spotkań wyzywał I. C. wulgarnymi słowami został potwierdzony zeznaniami pokrzywdzonej i zeznaniami świadków K. K. i D. S., jednakże z zeznań tychże świadków wynika również, iż podczas tychże spotkań groził pokrzywdzonej pobiciem, wrzuceniem do rzeki, szarpał ją.

Sąd Rejonowy rozważył wnikliwie wskazane dowody, co jednoznacznie wynika z treści pisemnego uzasadnienia wydanego wyroku.

Sąd Odwoławczy w pełni podziela przedstawiony przez Sąd Rejonowy wywód, nie dostrzegając w rozumowaniu Sądu I instancji błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu) lub logicznej (błąd w rozumowaniu i wnioskowaniu) ani też sprzeczności z doświadczeniem życiowym i wskazaniem wiedzy.

Pokrzywdzona w sposób konsekwentny – również podczas konfrontacji z oskarżonym – zrelacjonowała przebieg obu zdarzeń w zakresie istotnych okoliczności, relacje te znalazły potwierdzenie w zeznaniach K. K. i D. S. a nadto pośrednio w zeznaniach M. B. (1) i M. B. (2). Szczegółowa analiza tychże dowodów przedstawiona na s. 3-5 uzasadnienia Sądu Rejonowego zaakceptowana została w pełni przez Sąd Okręgowy.

Sąd Rejonowy realizując zasadę bezpośredniości nie tylko słyszał co wyjaśnia oskarżony i zeznali świadkowie, ale także widział i obserwował te osoby w trakcie składania procesowych wypowiedzi, a podkreślić należy, iż ocena tychże dowodów jest wypadkową zarówno oceny treści wypowiedzi danej osoby, jak i ocen dotyczących tychże osób (poziomu umysłowego, cech charakteru, stanu emocjonalnego podczas przesłuchania itp.); bezpośredni kontakt z osobą przesłuchiwaną ma zatem bardzo istotne znaczenie dla prawidłowej oceny wiarygodności tego dowodu. Sąd odwoławczy z natury rzeczy nie obejmuje tej sfery przekonania sędziowskiego, jaka wiąże się wyłącznie z bezpośredniością przesłuchania; kontrola trafności oceny dowodów dokonanej przez Sąd meriti sprowadza się w postępowaniu apelacyjnym wyłącznie do sprawdzenia czy jest ona zgodna z treścią dowodów i czy została przeprowadzona zgodnie z wymogami przepisu art. 7 kpk.

Sposób, w jaki Sąd Rejonowy zapoznał się z dowodami w przedmiotowej sprawie, w jaki przeanalizował wszystkie istotne okoliczności ujawnione w toku rozprawy głównej czyni dokonaną ocenę dowodów bardzo rzetelną i nie pozwala na postawienie jej skutecznego zarzutu. Nie można zgodzić się z zarzutem zawartym w apelacji obrońcy, iż ... „z przeprowadzonych w sprawie dowodów nie wynika, że pokrzywdzona I. C. obawiała się realizacji słów/gróźb wypowiedzianych przez oskarżonego”, by „czuła strach”. Pokrzywdzona I. C. konsekwentnie w toku postępowania przygotowawczego i sądowego twierdziła, iż obawiała się gróźb wypowiedzianych wobec niej przez R. K., przyznała, że bała się „nawet przyjść na konfrontację z nim” (k. 75v).

Z faktu, iż po wejściu do apteki była zdenerwowana, ale „nie bardzo poruszona, roztrzęsiona, wyglądała normalnie, nie wyglądała na osobę przestraszoną” – co wynika z zeznań M. B. (1) – nie sposób wprost wyprowadzić wniosku forsowanego przez obrońcę. Reakcje osoby obawiającej się spełnienia gróźb mogą być różne, nie zawsze uwidocznione.

I. C. obawiając się realizacji gróźb oskarżonego po zdarzeniu z dnia 14.01.2013r. weszła do apteki, a następnie - gdy ponownie natknęła się na oskarżonego – do lombardu i przytrzymała nogą drzwi by nie dopuścić do wejścia oskarżonego, a „pani z lombardu zamknęła drzwi na klucz”, pokrzywdzona wezwała policję (k. 4).

Świadek M. B. (1) pracująca w aptece zeznała, iż „kobieta (pokrzywdzona) była wzburzona i zdenerwowana, twierdziła, że musi zadzwonić na policję, bo na zewnątrz stał mężczyzna, który groził jej pobiciem i zabiciem” (k. 15). Tej treści zeznania M. B. (1) potwierdziła w toku rozprawy głównej (k. 75v). Z zeznań M. B. (2) – pracownicy lombardu - istotnie wynika, iż prosząca o pomoc kobieta nie wyglądała na wystraszoną, panowała nad sobą, ale jednocześnie prosiła o pomoc, powiedziała, że boi się idącego za nią mężczyzny, poprosiła o zamknięcie drzwi, telefonowała na policję (k. 26, 30). Mimo, iż z zachowania pokrzywdzonej nie wynikało, by była w stanie paniki nie sposób wywodzić wprost wniosku,

jak czyni to obrońca, iż wejście jej do apteki, następnie lombardu, prośba o zamknięcie drzwi, prośba o interwencję policji, przyznana już wówczas wprost obawa przed znajdującym się na zewnątrz lokalu mężczyzną, jej wzburzenie i zdenerwowanie nie świadczyły, iż obawiała się owego mężczyzny.

Argumenty zawarte w apelacji obrońcy w żadnym razie nie podważają słuszności ocen Sądu Rejonowego, iż „agresywne zachowanie oskarżonego, grożenie pokrzywdzonej w obecności osób jej towarzyszących, w miejscach publicznych dało podstawy do przyjęcia, że groźby te zarówno w odczuciu subiektywnym pokrzywdzonej, jak i obiektywnie, poprzez osobę postronną mogły być odebrane jako groźby realne, zwłaszcza, że oskarżony uciekł się do zastosowania przemocy wobec pokrzywdzonej – szarpania jej za odzież ...” (cyt. z uzasadnienia Sądu Rejonowego s. 6). Z zeznań świadków K. K. i D. S. wynika, iż groźby kierowane przez oskarżonego miały również ten skutek, iż pokrzywdzona bała się wychodzić z domu, mężczyźni ci towarzyszyli jej – kiedy tylko mogli – nawet, gdy wychodziła na zakupy.

Prawidłowości dokonanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym ustaleń faktycznych w żadnym razie nie podważają zeznania J. M.. Bez znaczenia dla prawidłowości tychże ustaleń była wykazywana przez obrońcę w apelacji „sprzeczność” w zeznaniach I. C. i J. M.. Spotkanie obu tych kobiet w Wigilię nie musiało oznaczać, że „dzieliły się wówczas opłatkiem”. Podczas tego spotkania I. C. – jak wynika z jej zeznań – „ostrzegła J. przed oskarżonym”. Z zaprotokołowanych zeznań I. C. nie wynika, by wprost zapytana została o to czy opowiadała J. M., iż „oskarżony napadł na nią, poszarpał ją i ona uciekła do jakiegoś sklepu” i czy uczyniła to przez telefon, zaraz po zdarzeniu”, jak zeznała J. M.. W żadnym razie nie sposób zaakceptować twierdzenia obrońcy, iż zeznania J. M. mają w niniejszej sprawie istotne znaczenie i stanowiły podstawę czynionych przez Sąd ustaleń faktycznych. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie pozostawia wątpliwości, które dowody i dlaczego, stanowiły podstawę przypisania oskarżonemu sprawstwa i winy w popełnieniu obu zarzucanych mu czynów zakwalifikowanych w wyroku z art. 190§1 kk w zw. z art. 91§1 kk.

Reasumując powyższe, Sąd Okręgowy stwierdza, że ustalony w przedmiotowej sprawie stan faktyczny – wbrew twierdzeniom apelującego obrońcy – znajduje oparcie w prawidłowo dokonanej ocenie całokształtu przeprowadzonych w toku rozprawy głównej dowodów.

Istniejący między oskarżonym a pokrzywdzoną osobisty konflikt wynikający z faktu, iż I. C. oczerniała oskarżonego w oczach kobiety, na której mu zależało był przyczyną gwałtownych reakcji oskarżonego podczas przypadkowych spotkań.

Prawidłowo okoliczności te ustalił Sąd Rejonowy, jednakże winny mieć one istotne znaczenie w procesie orzekania o rodzaju i wymiarze kary a nie decydujące o zastosowaniu dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Sąd Rejonowy stwierdził w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż „okoliczności, w jakich doszło do popełnienia przez oskarżonego obu przestępstw a następnie jego późniejsze zachowanie wobec pokrzywdzonego, dają podstawy do twierdzenia, iż czyny te miały charakter incydentalny a kara pozbawienia wolności orzeczona z warunkowym zawieszeniem jest karą wystarczającą dla osiągnięcia celów kary wobec oskarżonego i z pewnością zapobiegnie powrotowi do przestępstwa” (s. 9 uzasadnienia Sądu Rejonowego). Stanowisko to zakwestionował w apelacji prokurator, który w apelacji zarzucił, iż Sąd Rejonowy „zbyt wielką uwagę zwrócił na istniejący między oskarżonym a pokrzywdzoną konflikt osobisty oraz przypadkowość obu zdarzeń”, które to okoliczności doprowadziły do błędnego wniosku, iż wobec oskarżonego zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna. Stanowisko to Sąd Odwoławczy akceptuje.

W procesie orzekania o karze Sąd Rejonowy nie dość uwzględnił, że R. K. jest sprawcą niepoprawnym, był wielokrotnie karany za różnego rodzaju przestępstwa, w tym za czyny z art. 190§1 kk, wielokrotnie odbywał kary pozbawienia wolności, również orzekanych wcześniej z warunkowym zawieszeniem ich wykonania.

Przestępczych zachowań wobec I. C. oskarżony dopuścił się w okresie próby korzystając z warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbywania kary pozbawienia wolności, reagując na widok pokrzywdzonej bez

jakiegokolwiek refleksji, nie zważając, iż działa w miejscu publicznym a pokrzywdzona jest z małymi dziećmi. Taka postawa oskarżonego zdecydowanie świadczy, iż nadal lekceważy obowiązujący porządek prawny, obyte dotychczas kary nie odniosły pozytywnych efektów wychowawczych. Żadne okoliczności nie świadczą, by R. K. przyswoił sobie powszechnie wymagane reguły postępowania, by istotnie miał zamiar przestrzegać prawo w przyszłości, co oznacza oczywisty brak pozytywnej prognozy kryminologicznej. Oskarżony po raz kolejny popełnił czyny zabronione, co świadczy, iż jest sprawcą niepoprawnym i wymaga resocjalizacji w warunkach zakładu karnego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok obniżając wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności do trzech miesięcy i jednocześnie uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania oraz konsekwentnie - pozostałe orzeczenia zawarte w punkcie II, III, IV, V i VII zaskarżonego wyroku. Tak wymierzona kara jest zdaniem Sądu Okręgowego, konieczną a jednocześnie wystarczającą dla osiągnięcia wobec oskarżonego pożądaných efektów wychowawczych, co najmniej zapobiegając jego powrotowi do przestępstwa.

Oskarżony uzyskuje niewysokie dochody, ciąży nań obowiązek alimentacyjny, co przesądziło o zwolnieniu go z obowiązku zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i obciążeniu nimi Skarbu Państwa (art. 624§1 kpk w zw. z art. 643 kpk).

O kosztach nieopłaconej obrony oskarżonego w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze i na podstawie §14 ust;. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.